

شناسایی الگوهای اوقات فراغت جوانان شهرستان
بجنورد¹

فاطمه زارع^۲

چکیده:

اوقات فراغت زمینه‌ای برای پیشرفت جوانان و جامعه آنان فراهم می‌نماید. میزان اوقات فراغت بر حسب سن، جنس، فرهنگ متفاوت می‌باشد، اما در همه جوامع اوقات فراغت به عنوان فرصتی برای رشد و تعالی جوان مورد توجه قرار می‌گیرد.

هدف کلی این تحقیق تعیین الگوهای فعالیت‌های اوقات فراغت جوانان شهرستان بجنورد است. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده گردید. 384 پرسشنامه بین جوانان 15 تا 30 سال در مراکز تجاری و تفریحی شهر بجنورد توزیع گردید و با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

در بررسی مشخصه‌های جمعیت شناختی نمونه‌های آماری این پژوهش مشاهده گردید 45/1% پاسخگویان مرد و 54/9% زن و 23/5% متأهل و 76% مجرد بوده‌اند و اکثر پاسخگویان (41%/4) در گروه سنی 16 تا 20 سال قرار داشته‌اند.

از نظر وضعیت فعالیت نیز بیشترین گروه را محصلان (30%/7) و دانشجویان 29/9% تشکیل می‌دهند. سطح تحصیلات کارشناسی (26%/8) و کاردانی 17/2% بیشترین درصدها را بین پاسخگویان در مسئله است. سطح تحصیلات ابتدایی در پدر 32/6% و در مادر 40/4% دارای بیشترین فراوانی بوده است. 47/7% از جوانان میزان اوقات فراغت خود را در طول روز بیشتر از 2

۱. این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی می‌باشد که در منطقه 9 تصویب و با حمایت مالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد و همکاری آقای دکتر سامانیان، خانم مریم فرهادی و اعظم نیرومند انجام گرفته است.

۲. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد.

ساعت 44/3% نیز بیشترین اوقات فراغت خود را در شب بیان کرده اند.

در مجموع می‌توان گفت الگوهای هشت‌گانه اوقات فراغت (فعالیت‌های رسانه‌ای صوتی و تصویری، چت و گفتگو، خانواده گرا بودن، مسافرت‌های سیاحتی، رسانه‌های مکتوب، فعالیت‌های فکری و کامپیوتری، فرهنگی و ورزشی) با متغیرهای جنس، سطح تحصیلات فرد، پدر و مادر همبستگی مثبت و با متغیرهای سن، وضعیت تأهل و فعالیت همبستگی منفی دارد. می‌توان نتیجه گرفت الگوهای هشت‌گانه اوقات فراغت بین جوانان مجرد، دارای سن کمتر، غیر شاغل و دارای تحصیلات بالاتر خانوادگی بیشتر رایج است.

مقدمه:

جوانان و نوجوانان در هر جامعه‌ای سرمایه‌های پرارزشی هستند که در آینده‌ای نه چندان دور، بار سنگین اداره امور مملکت را بر عهده خواهند گرفت. امروزه کارگزاران حکومتی در دنیای پرهیاهوی قرن 21 به این واقعیت پی برده‌اند که در صورت عدم تدابیر اصولی و برنامه‌هایی جهت اوقات فراغت جوانان و نوجوانان، خطرات عظیمی جامعه را تهدید خواهد کرد و از نظر تربیتی اختلالات غیرقابل جبران در رفتار و کردار و در نتیجه شخصیت افراد پدیدار خواهد شد. از این رو اهمیت دادن به اوقات فراغت، عامل مؤثری برای پرورش قوای فکری، جسمی و اخلاقی افراد است؛ آن هم در عصری که مدرنیسم به رغم ایجاد تسهیلات - فشارهای سخت روحی و روانی وارد می‌سازد. با این اوصاف می‌توان گفت که تأثیر نحوه گذران اوقات فراغت، چه از جنبه‌های مثبت و سازنده و چه از جنبه‌های مخرب و فسادانگیز، در حدی است که می‌تواند جنبه‌های دیگر زندگی را به طرز چشمگیری تحت‌الشعاع قرار دهد.

اوقات فراغت زمینه‌ای برای پیشرفت جوانان و جامعه آنان فراهم می‌نماید. میزان اوقات فراغت برحسب سن، جنس، فرهنگ متفاوت می‌باشد، اما در همه جوامع اوقات فراغت به عنوان فرصتی برای رشد و تعالی جوان مورد توجه قرار می‌گیرد. در جوامعی که اوقات فراغت جوانان کم رنگ می‌شود، نشانه‌های از افسردگی دیده می‌شود. نحوه گذراندن اوقات فراغت در رشد و شکوفایی جوانان و رفع استرس‌های جوانان و کاهش افسردگی در آنان نقش دارد.

اوقات فراغت فرصتی برای بازسازی نقاط منفی رفتار جوانان می‌باشد. جوانان در اوقات فراغت فرصت این را پیدا می‌کنند رفتار خود را بازبینی نمایند و موارد منفی را اصلاح نمایند و خود را آماده ورود به عرصه اجتماع نمایند. جوانان قادرند در فرایند توسعه جوامع در دنیای پیچیده و تخصصی نقش مهم و اساسی برعهده گیرند که اوقات فراغت این فرصت را برای آنان ایجاد می‌کند که پژوهش کنند و راه‌های جدید را کشف نمایند.

بیان مساله: در عصر ما، مساله اوقات فراغت و شیوه‌های گذران آن از ابعادی متفاوت با جوامع کهن مطرح شده است. به تعبیر دیگر، امروزه فقط اندیشمندان به این قضیه نمی‌اندیشند بلکه هر کس در هر مقام و پایگاهی به آن فکر می‌کند که برای گذراندن اوقات فراغت خود و فرزندانش چگونه برنامه‌ای طرح نماید که سودمند و سازنده باشد.

طولانی شدن دوره نوجوانی و جوانی، رواج شیوه‌های جدید رفتار اجتماعی برای پر کردن فضای زندگی، فردی شدن و کم رنگ شدن شکاف‌های متدوال اجتماعی، اهمیت یافتن سبک و سیاست زندگی برای جوانان، از هم پاشیدگی شبکه‌های سنتی همسایگی و نوسازی شهری از جمله زمینه‌های اصلی هستند که شرایط جدیدی را پیش روی جوانان قرار داده‌اند. آن چه در کنار این روندها و

متاثر از رشد رسانه‌های جدید قابل ذکر است، اهمیت بیش از پیش حفظ و تنوع در اوقات فراغت برای جوانان است. از سوی دیگر برنامه ریزی برای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است تا این نیروهای آینده ساز به بطالت و بیهودگی وقت نگذرانند. از این رو این پژوهش در پی آن است که الگوهای حاکم بر اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد را شناسایی نماید. نتایج حاصل از این تحقیق می‌تواند الگویی برای برنامه‌ریزی و ساماندهی اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد به دست دهد تا راهنمایی برای برنامه‌ریزی‌های آتی در این استان باشد. اهداف تحقیق عبارتند از:

- تعیین الگوهای فعالیت اوقات فراغت جوانان شهرستان بجنورد

- تعیین جایگاه رسانه‌های صوتی و تصویری در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر)

- تعیین جایگاه چت و گفتگو در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر)

- تعیین جایگاه خانواده در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر)

- تعیین جایگاه سیر و سفر در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر)

- تعیین جایگاه رسانه‌های مکتوب در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با

متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر) - تعیین جایگاه فعالیت‌های فرهنگی در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر) - تعیین جایگاه فعالیت‌های ورزشی در فعالیت‌های فراغت جوانان شهرستان بجنورد و رابطه آن با متغیرهای تحقیق (سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سطح تحصیلات خود فرد، پدر و مادر) پیشینه تحقیق: (Stewart, 2007) در خصوص اوقات فراغت میانسالان انجام داده است. در این تحقیق مشخص شد، با بالا رفتن سن از ساعات کاری آنان کاهش یافته است و زمان بیشتری صرف اوقات فراغت می‌کنند.

(Aguiar, 2006) در خصوص اوقات فراغت پژوهش گسترده‌ای انجام داده است. او در بررسی‌های خود به این نتیجه رسید که زمان فراغت برای زنان و مردان بین 6 تا 8 ساعت برای مردان و 4 تا 8 ساعت برای زنان افزایش پیدا کرده است. این افزایش به واسطه 5 تا 10 تعطیلات در سال ایجاد شده است. نابرابری در درآمدها و هزینه‌ها سبب ایجاد نابرابری در اوقات فراغت شده است.

(Larsen, 2003) در خصوص اوقات فراغت تحقیق گسترده‌ای در دنیا انجام داده‌اند. بر طبق تحقیق آنها اوقات فراغت بسته به جمعیت، مذهب متفاوت می‌باشد. در kenya، 10% از اوقات فراغت بیداری کودکان، بدون استفاده سپری می‌شود که قابل مقایسه با 63% از اوقات فراغت افراد در نواحی شهری هند می‌باشد. در کشورهای در حال توسعه، پسران بیش از دختران وقت فراغت دارند. دختران بیشتر وقت فراغت خود را در منزل سپری می‌کنند. در کشورهای در حال توسعه بیش از نیمی از وقت فراغت افراد در بیکاری به سر می‌برند. جوانان آسیایی تنها 1/3 وقت فراغت خود را

بیکار می‌باشند. در مطالعات لارسن مشخص شد، جوانان در آسیای شرقی، اروپا و آمریکای شمالی دو ساعت از زمان خود را صرف نگاه کردن به تلویزیون می‌کنند که پسرها بیش از دخترها اوقات خود را صرف نگاه کردن به تلویزیون می‌کنند. افراد در همه جوامع کمتر از یک ساعت در روز را صرف مطالعه می‌کنند که آمریکایی کمتر از اروپایی‌ها و اروپایی‌ها کمتر از آسیایی‌ها مطالعه می‌کنند. نواختن موسیقی نقش کم رنگی در پر کردن اوقات فراغت افراد ایفاء می‌کنند. پرداختن به اموری چون ورزش، هنر در اروپا و آمریکا بیش از آسیا در پر کردن اوقات فراغت نقش دارد. مشارکت و همکاری به عنوان فعالیتی اجتماعی-اقتصادی در پر کردن اوقات فراغت نقش دارد. در کشورهای در حال توسعه، پسرها بیش از دختران وقت فراغت خود را با دوستان خود سپری می‌کنند.

(Tolman, 2001) اهداف جدانشدنی فراغت را اینگونه تشریح می‌کند: حل مشکلات؛ ارتقاء سطح سرگرمی و استراحت افراد، توسعه خودشناختی افراد، حمایت از یادگیری توسعه افراد؛ تشویق جوانان برای درگیری در اجتماع.

(Gatenby, 2000) بیان می‌کند، مردان نسبت به زنان اوقات فراغت بیشتری دارند. آنان بیشتر وقت خود را صرف تماشای تلویزیون، ورزش و سرگرمی می‌کنند. زنان و مردان به یک نسبت می‌خواهند، به سفر می‌روند و به مسایل بهداشتی خود توجه می‌کنند.

فریدون تندنویس در تحقیقی با عنوان «نحوه گذران اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه‌های کشور با تاکید بر فعالیت‌های ورزشی» انجام داده است. هدف از این پژوهش تعیین میزان اوقات فراغت دانشجویان دختر و پسر دانشگاه‌های ایران در طول ترم تحصیلی و تعطیلات تابستانی و نوع فعالیت‌های فراغتی جاری و مورد علاقه آنان و

همچنین موقع و محل گذراندن اوقات فراغت و نقش فعالیت‌های ورزشی در این اوقات بوده است. بین جنسیت، تاهل و مجرد، رشته تحصیلی، محل سکونت، بومی بودن، درآمد دانشجویان با میزان اوقات فراغت و همچنین بین جنسیت، تاهل و مجرد، رشته تحصیلی، محل سکونت، میزان تحصیلات والدین دانشجویان، درآمد والدین با پرداختن دانشجویان به ورزش رابطه معنی‌دار در حد $a/0/01$ مشاهده گردید.

غلامرضا قدرتی نیز در رابطه با اوقات فراغت تحقیقی با عنوان «چگونگی گذراندن اوقات فراغت دانشجویان مرد و زن دانشگاه شهید چمران اهواز با تاکید بر نقش تربیت بدنی و ورزش» انجام داده است. هدف از این تحقیق چگونگی گذراندن اوقات فراغت دانشجویان مرد و زن دانشگاه شهید چمران اهواز با تاکید بر نقش تربیت بدنی و ورزش است. نتایج: 1 - بین فعالیت‌های ورزشی دانشجویان تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید. 2 - بین امکانات دانشجویان مرد و زن تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. 3 - بین ساعات گذراندن اوقات فراغت دانشجویان مرد و زن تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید. 5 - بین گرایش دانشجویان مرد و زن به رشته‌های ورزشی به عنوان گذران اوقات فراغت تفاوت معنی‌داری مشاهده گردید. 6 - بین ساعات گذران فعالیت‌های ورزشی دانشجویان مرد و زن تفاوت معنی‌داری مشاهده گردید. 7 - بین رضایت خاطر از فعالیت‌های ورزشی به عنوان اوقات فراغت دانشجویان مرد و زن تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. 8 - بین موانع و مشکلات اوقات فراغت دانشجویان مرد و زن تفاوت معنی‌داری مشاهده گردید. 9 - بین شرکت دانشجویان مرد و زن در فعالیت‌های ورزشی به عنوان گذران اوقات فراغت و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌داری مشاهده گردید.

فرانک شعاعی تحقیقی با عنوان «بررسی ارتباط چگونگی گذراندن اوقات فراغت تابستانی و میزان علاقه‌مندی نوجوانان دختر با مشخصات فردی آنها در دبیرستان‌های دختران منطقه 11 شهر تهران در سال 1377» انجام داده است. اطلاعات کسب شده توسط آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند و نتایج شامل موارد زیر است: نسبت دخترانی که در اوقات فراغت تابستانی خود فعالیت‌های ورزشی، هنری، تفریحی و مطالعاتی داشته‌اند به ترتیب $6/69$ درصد، $6/74$ درصد، $7/82$ درصد و $1/81$ درصد بوده است. نسبت دخترانی که در اوقات فراغت تابستانی خود علاقه‌مند به فعالیت‌های ورزشی، هنری، تفریحی و مطالعاتی می‌باشند به ترتیب $9/37$ درصد، $2/37$ درصد، $8/53$ درصد و $7/28$ درصد بوده است. بین انجام فعالیت‌های ورزشی و احدهای مورد پژوهش با تحصیلات والدین آنها ارتباط معنی‌دار وجود داشته است.

علی‌اصغر محمدی پژوهشی با عنوان «بررسی نحوه گذران اوقات فراغت دانشجویان پسر دانشگاه‌های آزاد اسلامی جنوب خراسان با تاکید بر جنبه تربیت بدنی» انجام داده است. $87/1$ درصد اظهار داشته که اوقات فراغت دارند و تنها $10/11$ درصد پاسخ منفی داده‌اند. اکثری نمونه آماری $35/31$ درصد بیش از 3 ساعت اوقات فراغت داشته و $12/1$ درصد نیز کمتر از 1 ساعت اوقات فراغت داشته‌اند. زمان فراغت $52/18$ درصد شبها بوده است و $27/18$ درصد بعدازظهرها و نیز $19/04$ درصد صبحها اوقات فراغت داشته‌اند. $40/27$ درصد از دانشجویان روز بخصوصی را جهت گذران اوقات فراغت در نظر نگرفته و $23/41$ درصد نیز یک روز در هفته را در نظر گرفته‌اند. گذران اوقات فراغت با دوستان $49/2$ درصد را شامل شده، $30/15$ درصد با افراد خانواده و $16/66$ درصد نیز

به تنهایی اوقات فراغت را سپری می‌کرده‌اند. 58/33 درصد دانشجویان مدعی بوده‌اند که ورزش تاثیر مثبت بر فعالیت‌های آموزشی داشته و 7/93 درصد نیز اظهار داشته‌اند که تاثیر منفی بر فعالیت‌های درسی آنها داشته است. 53/17 درصد ورزش را وسیله‌ای مناسب جهت گذران اوقات فراغت دانسته، 30/15 درصد بهترین وسیله و تنها 3/57 درصد آنرا وسیله‌ای کم اهمیت دانسته‌اند. 28/58 درصد کمتر از یک ساعت ورزش می‌کرده‌اند، 27/57 درصد 1 تا 2 ساعت، 18/84 درصد 2 تا 3 ساعت 12/5 درصد بیش از 3 ساعت و تنها 8/33 درصد مدعی بوده‌اند که ورزش نمی‌کنند. 37/3 درصد در زمین‌های آزاد ورزش می‌کرده‌اند و تنها 6/74 درصد توانسته‌اند که در اماکن دانشگاه ورزش کنند. 47/02 درصد امکانات و وسایل ورزش دانشگاه را برای گذران اوقات فراغت خیلی ضعیف دانسته و تنها 2/28 درصد اظهار داشته که امکانات خیلی خوب می‌باشد. 34/12 درصد رفع مشکلات اقتصادی را به عنوان مهمترین عامل جهت برطرف کردن موانع بر گذران مطلوب اوقات فراغت دانسته، 36/38 درصد ایجاد امکانات تفریحی و فرهنگی.

مهدی صباغ لنگرودی تحقیقی با عنوان «چگونگی اوقات فراغت دانشجویان پسر دانشگاه اصفهان با تاکید بر فعالیت‌های ورزشی» انجام داده است. هدف از این پژوهش تعیین میزان اوقات فراغت دانشجویان و فعالیت‌های جاری و همچنین فعالیت‌های مورد علاقه آنها در اوقات فراغت: نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت‌های ورزشی و علل پرداختن به ورزش و یا پرداختن به فعالیت‌های غیرصحیح و علل آن، میزان رضایت از نحوه گذران اوقات فراغت و میزان موفقیت دانشگاه در پرکردن این اوقات، کمبودهای مربوط به ورزش دانشگاه، و وجود یا عدم وجود ارتباط بین رشته تحصیلی با پرداختن به ورزش، وضعیت

شناسائی الگوهای اوقات فراغت جوانان ...

اقتصادی اولیاء، سابقه ورزشی و وضعیت تاهل با رضایت دانشجویان از نحوه گذران اوقات فراغت و همچنین ارتباط بین رشته تحصیلی با میزان اوقات فراغت دانشجویان و ارتباط بین وضعیت تاهل دانشجویان و شرکت آنان در فعالیتهای ورزشی بوده است.

روش:

جامعه آماری تحقیق مورد نظر جوانان 15 تا 30 سال شهرستان بجنورد می‌باشد.

در این تحقیق نیز با توجه به اهداف تحقیق، روش تحقیق، روش‌های آماری، امکانات مالی و زمانی محقق و میزان روایی و پایایی وسایل اندازه‌گیری متغیرها، فرمول حجم نمونه با توجه به این که جامعه تحقیق یک جامعه نامحدود می‌باشد با توجه به جدول کرجسی و مورگان (رمضان زاده، 1382) 384 نفر از جوانان 15 تا 30 سال در نظر گرفته شد و پرسشنامه در بین آنها توزیع گردید.

برای توزیع پرسشنامه‌ها مراکز تجمع جوانان انتخاب گردید که شامل مراکز تجاری (پاساژ ارم و رامین) و مراکز تفریحی (باباامان، بش قارداش و شهر بازی) بود و پرسشنامه به مدت یک هفته در بین جوانان این شهرستان توزیع و جمع آوری گردید.

در پرسشنامه تحقیق حاضر در سؤالات از مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت برای گرفتن نظرات پاسخگویان استفاده شده است. نحوه امتیاز بندی این سؤالات در جدول زیر آمده است.

نمونه امتیاز بندی به گزینه های پرسشنامه

اصلاً	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
1	2	3	4	5	6

در این تحقیق، روایی و پایایی آن با استفاده از نرم افزار SPSS بررسی شد و مورد تأیید قرار گرفت. به این ترتیب که؛ پرسشنامه به تأیید اساتید دانشگاه و مشاورین رسیده و همچنین ضریب آلفای کرونباخ با استفاده از نرم افزار SPSS 80/1 درصد بدست آمده که به عنوان یک ضریب پایایی خوب قابل قبول است.

یافته‌ها:

فرضیه اصلی اول: «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و سن آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»

نتیجه‌گیری از فرضیه اصلی اول: چون t محاسبه شده $(1/43)$ از t جدول در سطح معنی‌داری $0/05$ $(1/658)$ کوچکتر است، لذا فرضیه صفر تایید می‌شود. و فرض تحقیق رد می‌شود. بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و سن آنها رابطه معناداری وجود ندارد. و با توجه به علامت منفی ضریب همبستگی این دو $(-0/073)$ می‌توان نتیجه گرفت که رابطه این دو معکوس می‌باشد یعنی با افزایش سن جوانان، میزان انجام فعالیت‌های اوقات و فراغتی آنها کاهش می‌یابد و بالعکس.

جدول (1): ضریب همبستگی میان دو متغیر سن و الگوهای اوقات فراغتی

Correlations

TOTAL	AGE.G		
-.073	1	Pearson Correlation	AGE.G
.151	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	-.073	Pearson Correlation	TOTAL
.	.151	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	

فرضیه اصلی دوم: «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»

نتیجه‌گیری از فرضیه اصلی دوم: چون t محاسبه شده $(0/5279)$ از t جدول در سطح معنی‌داری $0/05$ $(1/658)$ کوچکتر است، لذا فرضیه صفر تایید می‌شود. و فرض تحقیق رد می‌شود.

بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول (2): ضریب همبستگی میان دو متغیر جنسیت و الگوهای اوقات فراغتی

Correlations

TOTAL	sex of responders		
.027	1	Pearson Correlation	sex of responders
.597	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	.027	Pearson Correlation	TOTAL
.	.597	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	

این آزمون‌ها برای کلیه فرضیات فرعی این فرضیه انجام شده است که برای جلوگیری از ازدیاد مطلب خلاصه آنها در جدول 3 آمده است.

جدول (3): خلاصه آزمون‌های فرضیات فرعی هر یک از ابعاد الگوهای

اوقات فراغت جوانان و متغیر جنسیت

شماره فرضیه فرعی	عنوان فرضیه	متغیر	فرضیه	ضریب همبستگی	نوع رابطه	مقدار آماره آزمون t	نتیجه آزمون	تحلیل آزمون
1-	وجود دارد»	جنسیت	«بین الگوهای اوقات فراغت رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد»	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	معکوس	1/658 1/0373	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
2-	وجود دارد»	جنسیت	«بین الگوهای اوقات فراغت چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد»	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	1/658 1/786	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی چت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.
3-	وجود دارد»	جنسیت	«بین الگوهای اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد»	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	1/658 2/283	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
4-	وجود دارد»	جنسیت	«بین الگوهای اوقات فراغتی تفریح و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد»	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	1/658 1/0177	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی تفریح و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.

با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
H_0 ردیف	H_0 ردیف	H_0 ردیف	H_0 ردیف	H_0 قبول
1/658	1/658	1/658	1/658	1/658
3/2494	2/5425	4/3448	5/634	0/528
مستقیم	معکوس	مستقیم	معکوس	مستقیم
+0/164	-0/129	+0/217	-0/277	+0/027
$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$
جنسیت	جنسیت	جنسیت	جنسیت	جنسیت
«بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و جنسیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»
-5	-6	-7	-8	فرضیه اصلی

شناسائی الگوهای اوقات فراغت جوانان ...

فرضیه اصلی سوم: «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد.» نتیجه گیری از فرضیه اصلی سوم: چون t محاسبه شده (0/8412) از t جدول در سطح معنی‌داری 0/05 (1/658) کوچکتر است، لذا فرضیه صفر تایید می‌شود. و فرض تحقیق رد می‌شود. بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول (4): ضریب همبستگی میان دو متغیر وضعیت تاهل و الگوهای اوقات فراغتی

Correlations			
TOTAL	position of responders marriage		
-.043	1	Pearson Correlation	position of responders marriage
.404	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	-.043	Pearson Correlation	TOTAL
.	.404	Sig. (2-tailed)	
84	384	N	

این آزمون‌ها برای کلیه فرضیات فرعی انجام شده است که برای جلوگیری از ازدیاد مطلب خلاصه آنها در جدول 5 آمده است.

جدول (5): خلاصه آزمون های فرضیات فرعی هر یک از ابعاد الگو های

اوقات فراغت جوانان و متغیر وضعیت تاهل

شماره فرضیه فرعی	عنوان فرضیه	متغیر	فرض H_0, H_1	ضریب همبستگی	نوع رابطه	مقدار آماره آزمون t	مقدار بحرانی t	نتیجه آزمون	تخلیل آزمون
1-	داری وجود دارد»	وضعیت تاهل	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	+0/111	مستقیم	2/1830	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود دارد.
2-	داری وجود دارد»	وضعیت تاهل	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	-0/088	مستقیم	1/7267	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود دارد.
3-	داری وجود دارد»	وضعیت تاهل	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	+0/105	مستقیم	2/0636	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود دارد.
4-	داری وجود دارد»	وضعیت تاهل	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	+0/044	مستقیم	0/8608	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود ندارد.

شناسائی الگوهای اوقات فراغت جوانان ...

با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
H_0 قبول	H_0 رد	H_0 رد	H_0 قبول	H_0 قبول
1/658	1/658	1/658	1/658	1/658
0/3323	2/0040	4/2609	1/1748	0/8412
مستقیم	معکوس	معکوس	معکوس	معکوس
+0/017	-0/102	-0/213	-0/060	-0/043
$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$
وضعیت تاهل	وضعیت تاهل	وضعیت تاهل	وضعیت تاهل	وضعیت تاهل
«بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و وضعیت تاهل آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»
-5	-6	-7	-8	فرضیه اصلی

عنوان فرضیه اصلی چهارم و تعیین فرضیه های آماری (H_0 و H_1): «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»

نتیجه‌گیری از فرضیه اصلی چهارم: چون t محاسبه شده (1/0177) از t جدول در سطح معنی‌داری 0/05 (1/658) کوچکتر است، لذا فرضیه صفر تایید می‌شود. و فرض تحقیق رد می‌شود. بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول (6): ضریب همبستگی میان دو متغیر نوع فعالیت و الگوهای اوقات فراغتی

Correlations

TOTAL	position of responders job		
-052	1	Pearson Correlation	position of responders job
.311	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	-.052	Pearson Correlation	TOTAL
.	.311	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	

این آزمونها برای کلیه فرضیات فرعی انجام شده است که برای جلوگیری از ازدیاد مطلب خلاصه آنها در جدول 7 آمده است.

جدول(7): فاصله آزمون های فرضیات فرعی هر یک از ابعاد الگو های

اوقات فراغت جوانان و متغیر نوع فعالیت

شماره فرضیه فرعی	عنوان فرضیه	متغیر	فرض H_0, H_1	ضریب همبستگی	نوع رابطه	مقدار آماره آزمون t	مقدار بحرانی t	نتیجه آزمون	تحلیل آزمون
-1	«بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	نوع فعالیت	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	+0/076	مستقیم	1/489	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان گفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
-2	«بین الگو های اوقات فراغتی چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	نوع فعالیت	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	-0/044	معکوس	0/860	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان گفت بین الگو های اوقات فراغتی چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
-3	«بین الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	نوع فعالیت	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	+0/008	مستقیم	0/156	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان گفت بین الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
-4	«بین الگو های اوقات فراغتی سیر و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	نوع فعالیت	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	-0/040	معکوس	0/782	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان گفت بین الگو های اوقات فراغتی سیر و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.

با اطمینان 95٪ می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی رسانه‌های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی بازی‌های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی بازی‌های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی «بین‌الگوهای اوقات فراغتی رسانه‌های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»
H_0 قبول	H_0 قبول	H_0 رد	H_0 رد	H_0 رد	H_0 قبول
1/658	1/658	1/658	1/658	1/658	1/658
1/018	0/470	3/066	3/066	2/063	0/822
معکوس	معکوس	معکوس	معکوس	معکوس	مستقیم
-0/052	-0/024	-0/155	-0/105	-0/105	+0/042
$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$
نوع فعالیت	نوع فعالیت	نوع فعالیت	نوع فعالیت	نوع فعالیت	نوع فعالیت
«بین‌الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»	«بین‌الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»	«بین‌الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»	«بین‌الگوهای اوقات فراغتی بازی‌های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»	«بین‌الگوهای اوقات فراغتی بازی‌های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»	«بین‌الگوهای اوقات فراغتی رسانه‌های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و نوع فعالیت آنها رابطه معناداری وجود دارد.»
فرضیه اصلی	-8	-7	-6	-5	

فرضیه اصلی پنجم: «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد.»

نتیجه‌گیری از فرضیه اصلی پنجم: چون t محاسبه شده $(1/3321)$ از t جدول در سطح معنی‌داری $0/05$ ($1/658$) کوچکتر است، لذا فرضیه صفر تایید می‌شود. و فرض تحقیق رد می‌شود. بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معناداری وجود ندارد و با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی این دو ($+0/068$) می‌توان نتیجه گرفت که رابطه این دو مستقیم می‌باشد یعنی با افزایش سطح جوانان، میزان انجام فعالیت‌های اوقات و فراغتی آنها نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول (8): ضریب همبستگی میان دو متغیر میزان تحصیلات و الگوهای اوقات فراغتی

TOTAL	degree of responders		
.068	1	Pearson Correlation	degree of responders
.183	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	.068	Pearson Correlation	TOTAL
.	.183	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	

این آزمون‌ها برای کلیه فرضیات فرعی انجام شده است که برای جلوگیری از ازدیاد مطلب خلاصه آنها در جدول 9 آمده است.

شناسائی الگوهای اوقات فراغت جوانان ...

با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گیری بین الگو های اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معناداری وجود دارد.
H_0 رد	H_0 قبول	H_0 رد	H_0 قبول	H_0 قبول
1/658	1/658	1/658	1/658	1/658
2/2826	0/9785	2/5425	0/7824	1/3321
مستقیم	مکوس	مستقیم	مستقیم	مستقیم
+0/116	-0/050	+0/129	+0/040	+0/068
$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$
میزان تحصیلات	میزان تحصیلات	میزان تحصیلات	میزان تحصیلات	میزان تحصیلات
«بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»
-5	-6	-7	-8	فرضیه اصلی

فرضیه اصلی ششم: «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد.»

نتیجه گیری از فرضیه اصلی ششم: چون t محاسبه شده $(2/7836)$ از t جدول در سطح معنی‌داری $0/05$ $(1/658)$ بزرگتر است، لذا فرضیه صفر رد می‌شود. و فرض تحقیق تایید می‌شود. بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد. و با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی این دو $(+0/141)$ می‌توان نتیجه گرفت که رابطه این دو مستقیم می‌باشد یعنی با افزایش سطح تحصیلات پدر جوانان، میزان انجام فعالیتهای اوقات و فراغتی آنها نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول (10): ضریب همبستگی میان دو متغیر میزان تحصیلات پدر و الگوهای اوقات فراغتی

TOTAL	degree of father responders		
.141	1	Pearson Correlation	degree of father responders
.006	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	.141	Pearson Correlation	TOTAL
.	.006	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	

این آزمونها برای کلیه فرضیات فرعی انجام شده است که برای جلوگیری از ازدیاد مطلب خلاصه آنها در جدول 11 آمده است.

مدول(11): خلاصه آزمون های فرضیات فرعی هر یک از ابعاد الگو های

اوقات فراغت جوانان و متغیر میزان تمصیلات پدر

شماره فرضیه فرعی	عنوان فرضیه	متغیر	ضریب همبستگی	نوع رابطه	مقدار آماره آزمون	مقدار بحرانی t	نتیجه آزمون	تحلیل آزمون
1-	«بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پسر آنها رابطه معناداری وجود دارد.»	میزان تمصیلات پدر	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	2/1034	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پسر آنها رابطه معناداری وجود دارد.
2-	«بین الگو های اوقات فراغتی و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	میزان تمصیلات پدر	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	2/1034	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد.
3-	«بین الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایسی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	میزان تمصیلات پدر	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	0/5670	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایسی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
4-	«بین الگو های اوقات فراغتی سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	میزان تمصیلات پدر	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	مستقیم	3/6793	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی سیر و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزبان تمصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد.

با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی با کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعلیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی فعلیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معناداری وجود دارد.
H_0 قبول	H_0 رد	H_0 رد	H_0 قبول	H_0 قبول	H_0 رد
1/658	1/658	1/658	1/658	1/658	1/658
0/4497	1/8454	1/8256	1/1945	2/7837	2/7837
مستقیم	مستقیم	مستقیم	مستقیم	مستقیم	مستقیم
+0/023	+0/094	+0/093	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$	$H_0: \rho = 0$ $H_1: \rho \neq 0$
میزان تحصیلات پدر	میزان تحصیلات پدر	میزان تحصیلات پدر	میزان تحصیلات پدر	میزان تحصیلات پدر	میزان تحصیلات پدر
«بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی با کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعلیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی فعلیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگو های اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات پدر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»
-5	-6	-7	-8		
				فرضیه اصلی	

شناسائی الگوهای اوقات فراغت جوانان ...

فرضیه اصلی هفتم: «بین الگوهای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد.»

نتیجه‌گیری از فرضیه اصلی هفتم: چون t محاسبه شده $(3/1680)$ از t جدول در سطح معنی‌داری $0/05$ $(1/658)$ بزرگتر است، لذا فرضیه صفر رد می‌شود. و فرض تحقیق تایید می‌شود. بنابراین با اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود دارد و با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی این دو $(+0/160)$ می‌توان نتیجه گرفت که رابطه این دو مستقیم می‌باشد یعنی با افزایش سطح تحصیلات مادر جوانان، میزان انجام فعالیت‌های اوقات و فراغتی آنها نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول (12): ضریب همبستگی میان دو متغیر میزان تحصیلات مادر و الگوهای اوقات فراغتی

TOTAL	degree of mother responders		
.160	1	Pearson Correlation	degree of mother responders
.002	.	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	
1	.160	Pearson Correlation	TOTAL
.	.002	Sig. (2-tailed)	
384	384	N	

این آزمونها برای کلیه فرضیات فرعی انجام شده است که برای جلوگیری از ازدیاد مطلب خلاصه آنها در جدول 13 آمده است.

جدول(13): فاصله آزمون های فرضیات فرعی هر یک از ابعاد الگو های

اوقات فراغت جوانان و متغیر میزان تمصیلات مادر

شماره فرضیه فرعی	عنوان فرضیه	متغیر	فرض H_0, H_1	ضریب همبستگی	نوع رابطه	مقدار آماره آزمون t	مقدار بحرانی t	نتیجه آزمون	تحلیل آزمون
1-	این الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.	میزان تمصیلات مادر	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	+0/142	مستقیم	2/8038	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی رسانه های صوتی و تصویری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود دارد.
2-	این الگو های اوقات فراغتی چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.	میزان تمصیلات مادر	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	+0/134	مستقیم	2/6429	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی چت و گفتگوی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود دارد.
3-	این الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.	میزان تمصیلات مادر	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	+0/032	مستقیم	0/6258	1/658	قبول H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی خانواده گرایی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.
4-	این الگو های اوقات فراغتی سبزی و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.	میزان تمصیلات مادر	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	+0/185	مستقیم	3/6793	1/658	رد H_0	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگو های اوقات فراغتی سبزی و سفر جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تمصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود دارد.

شناسائی الگوهای اوقات فراغت جوانان ...

با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود دارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود ندارد.	با اطمینان 95٪ می توان نتیجه گرفت بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معناداری وجود دارد.
قبول H_0	قبول H_0	رد H_0	قبول H_0	رد H_0
1/658	1/658	1/658	1/658	1/658
0/7041	1/6081	2/6831	1/1355	3/1680
مستقیم	مستقیم	مستقیم	مستقیم	مستقیم
+0/036	+0/082	+0/136	+0/058	+0/160
$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$	$H_0 : \rho = 0$ $H_1 : \rho \neq 0$
میزان تحصیلات مادر	میزان تحصیلات مادر	میزان تحصیلات مادر	میزان تحصیلات مادر	میزان تحصیلات مادر
«بین الگوهای اوقات فراغتی رسانه های مکتوب جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگوهای اوقات فراغتی بازی های فکری و کامپیوتری جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای فرهنگی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگوهای اوقات فراغتی فعالیتهای ورزشی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»	«بین الگوهای اوقات فراغتی جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد و میزان تحصیلات مادر آنها رابطه معنی داری وجود دارد.»
-5	-6	-7	-8	فرضیه اصلی

جدول شماره (14): فاصله آزمون رابطه های بین متغیرهای الگوهای

فراغت و متغیرهای وابسته پژوهش

الگوهای فراغت	سن	جنس	تأهل	فعالیت	تحصیلات	تحصیلات پدر	تحصیلات مادر
فعالیت‌های رسانه‌ای، صوتی، تصویری	قبول 0/079	قبول -0/053	رد 0/111	قبول 0/076	قبول 0/001	رد 0/107	رد 0/142
چت و گفتگو	رد -0/096	رد 0/091	رد -0/088	قبول -0/044	قبول 0/046	رد 0/107	رد 0/134
خانواده‌گرا	رد 0/022	قبول 0/116	0/105	قبول 0/008	قبول -0/020	0/029	قبول 0/032
سیاحتی	رد -0/013	قبول 0/052	قبول 0/044	قبول -0/040	قبول 0/070	رد 0/185	رد 0/185
رسانه‌های مکتوب	رد 0/059	رد 0/164	قبول 0/017	قبول 0/042	رد 0/116	قبول 0/023	قبول 0/036
بازی‌های فکری	قبول -0/172	رد -0/129	رد -0/102	رد -0/105	قبول -0/050	رد 0/094	قبول 0/082
فعالیت‌های فرهنگی	قبول -0/248	رد 0/217	رد -0/213	رد -0/155	رد 0/129	رد 0/093	رد 0/136
فعالیت‌های ورزشی	رد 0/014	رد -0/277	قبول -0/060	قبول -0/024	قبول 0/040	رد 0/061	قبول 0/058
الگوهای اوقات فراغت	قبول -0/073	رد 0/027	قبول -0/043	قبول -0/052	قبول 0/068	رد 0/141	رد 0/160

بحث و نتیجه گیری:

در بررسی مشخصه‌های جمعیت شناختی نمونه‌های آماری این پژوهش مشاهده گردید 45/1% پاسخگویان مرد و 54/9% زن و 5.23% متأهل و 76% مجرد بوده‌اند و اکثر پاسخگویان (41%/4) در گروه سنی 16 تا 20 سال قرار داشته‌اند.

از نظر وضعیت فعالیت نیز بیشترین گروه را محصلان (30%/7) و دانشجویان 29/9% تشکیل می‌دهند. سطح تحصیلات کارشناسی (26%/8) و کاردانی 17/2% بیشترین درصدها را بین پاسخگویان در مسئله است. سطح تحصیلات ابتدایی در پدر 32/6% و در مادر 40/4% دارای بیشترین فراوانی بوده است. 47/7% از جوانان میزان اوقات فراغت خود را در طول روز بیشتر از 2 ساعت 44/3% نیز بیشترین اوقات فراغت خود را در شب بیان کرده‌اند.

در این پژوهش الگوهای اوقات فراغت بر اساس میزان رواج هر یک در زندگی نوجوانان، جوانان مورد بررسی قرار گرفته است. از فعالیت‌های مشترک و عمومی‌تر شروع شده و به فعالیت‌های اختصاصی‌تر ختم می‌شود. یعنی می‌توان گفت، اکثر جوانان مورد مطالعه به موسیقی گوش می‌دهند. تلویزیون تماشا می‌کنند، با دوستان خود صحبت و چت می‌کنند، به مسافرت‌های داخلی می‌روند و ... و در انتها به برخی فعالیت‌های اختصاصی‌تر مانند مراجعه به کتابخانه‌ها، موزه‌ها، فعالیت‌های هنری، جمع‌آوری کلکسیون، کوهپیمایی ... پرداخته شده است.

بر اساس یافته‌های پژوهش الگوی رسانه‌های تصویری (تماشای تلویزیون، ماهواره، گوش دادن موسیقی و رفتن به سینما) محبوب‌ترین و الگو، سیر و سفر با میانگین $16/17\%$ کم‌توجه‌ترین فعالیت‌های اوقات فراغت جوانان و نوجوانان شهرستان بجنورد را تشکیل می‌دهند. بقیه الگوها نیز بین این دو الگو قرار دارند که به ترتیب از مورد علاقه‌ترین به کم‌توجه‌ترین عبارتند از مطالعه مکتوب، فعالیت‌های ورزشی، خانواده‌گرایی، چت و گفتگو، فعالیت‌های فکری و کامپیوتری و فعالیت‌های فرهنگی و ...

از بین تمام الگوهای هشتگانه در نظر گرفته شده برای اوقات فراغت نیز گوش دادن به موسیقی ($26/03\%$) پرتعدادترین و رفتن به مسافرت‌های خارجی ($15/95\%$) کم‌تعدادترین فعالیت بوده‌اند. در بررسی و تحلیل یکایک الگوهای اوقات فراغت نیز می‌توان به نتایج زیر دست یافت:

در الگوی رسانه‌های تصویری، گوش دادن به موسیقی $26/03\%$ بیشترین و تماشای ماهواره $16/13\%$ کمترین فعالیت اوقات فراغت را به خود اختصاص داده‌اند.

در الگوی چت و گفتگو، مکالمه تلفنی 26/58% و چت کردن 16/31% فعالیت اوقات فراغت جوانان شهرستان بجنورد را تشکیل می‌دهند.

در الگوی خانواده گرایی، صحبت با اعضای خانواده 16/5% و شرکت در میهمانی‌های خانوادگی 16/45% بین جوانان طرفدار داشته است.

در الگوی مطالعه مکتوب، مطالعه روزنامه 16/53% و مطالعه مجله و منابع غیردرسی 16/48% کاربرد داشته‌اند.

در الگوی فعالیت‌های فرهنگی بازدید از موزه‌ها 16/5% محبوبترین فعالیت جوانان بوده است.

در الگوی فعالیت‌های ورزشی نیز، رفتن به باشگاه 16/51% مورد علاقه‌ترین و کوهپیمایی 16/45% کم توجه‌ترین فعالیت بوده‌اند.

از طرفی تحلیل روابط بین الگوهای اوقات فراغت و متغیرهای فردی پاسخگویان موارد زیر را نشان می‌دهد:

الگوی فعالیت‌های صوتی و تصویری (شامل تماشای تلویزیون، گوش‌دادن به رادیو، رفتن به سینما، گوش‌دادن به موسیقی و تماشای کانال‌های تلویزیونی ماهواره‌ای) از نظر آماری با متغیرهای وضعیت تأهل، میزان تحصیلات پدر و مادر دارای رابطه معنادار و همبستگی مثبت و با متغیرهای سن، جنس، اشتغال، و سطح تحصیلات همبستگی منفی دارد. به عبارتی می‌توان گفت این الگوی فعالیت بین جوانان متأهل با مادران و پدران دارای تحصیلات بالا بیشتر رواج دارد.

الگوی فعالیت چت و گفتگو (شامل مکالمه تلفنی با دوستان و چت کردن با دوستان اینترنتی) با متغیرهای سن، جنسیت، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات پدر و مادر رابطه معنادار دارد. به عبارتی چت و گفتگو میان جوانان کم‌سن‌تر مجرد و غیرشاغل دارای تحصیلات بالاتر رایج‌تر است.

الگوهای فعالیت خانوادگی یا خانواده‌گرا بودن که به وسیله مواردی مانند صحبت با اعضای خانواده و شرکت در میهمانی‌ها مورد بررسی قرار گرفت با متغیرهای سن و وضعیت تأهل رابطه مثبت و معناداری دارد. یعنی جوانان متأهل با سن بالاتر، بیشتر خانواده‌گرا هستند.

الگوی فعالیت‌های سیاحتی نیز با متغیرهای سن و سطح تحصیلات پدر و مادر دارای رابطه معنادار با متغیرهای سن، جنس و سطح تحصیلات دارد. و از طرفی این الگوی فراغت رابطه همبستگی مثبت با متغیرهای سن، جنس، وضعیت تأهل و فعالیت و میزان تحصیلات خانوادگی دارد. بنابراین می‌توان گفت جوانان متأهل و شاغل دارای سن و تحصیلات بالاتر خانوادگی بیشتر از سایر گروه‌ها به مطالعه می‌پردازند.

الگوی فعالیت فکری و کامپیوتری نیز با متغیرهای جنس، تأهل، اشتغال و میزان تحصیلات پدر رابطه معنادار و بامتغیرهای میزان تحصیلات پدر و مادر همبستگی مثبت دارد. این بدان معناست که فعالیت‌های فکری و کامپیوتری میان جوانان کم‌سن‌تر مجرد و غیرشاغل و دارای تحصیلات پایین‌تر بیشتر شایع است.

الگوی فعالیت فرهنگی (شرکت در کلاس‌های مختلف و مراجع به کتابخانه‌ها) با متغیرهای جنس، وضعیت تأهل و اشتغال و سطح تحصیلات خانوادگی رابطه معنادار دارد. می‌توان گفت جوانان کم‌سن‌تر مجرد و غیرشاغل و دارای سطح بالای تحصیلات خانوادگی بیشتر به فعالیت‌های فرهنگی می‌پردازند.

الگوهای فعالیت ورزشی نیز با متغیرهای سن و سطح تحصیلات فرد، پدر و مادر همبستگی مثبت و با متغیرهای جنس، وضعیت تأهل و اشتغال همبستگی منفی دارد. به عبارتی فعالیت‌های ورزشی در بین جوانان، سن بالاتر مجرد، غیرشاغل

دارای تحصیلات خانوادگی بالاتر رواج بیشتری دارد.

در مجموع می‌توان گفت الگوهای هشتگانه اوقات فراغت (فعالیت‌های رسانه‌ای صوتی و تصویری، چت و گفتگو، خانواده‌گرا بودن، مسافرت‌های سیاحتی، رسانه‌های مکتوب، فعالیت‌های فکری و کامپیوتری، فرهنگی و ورزشی) با متغیرهای جنسیت سطح تحصیلات فرد، پدر و مادر همبستگی مثبت و با متغیرهای سن، وضعیت تأهل و فعالیت همبستگی منفی دارد. می‌توان نتیجه گرفت الگوهای هشتگانه اوقات فراغت بین جوانان مجرد، سن کمتر، غیر شاغل و دارای تحصیلات بالاتر خانوادگی بیشتر رایج است. (جدول شماره

(14

کتابنامه:

- سنایی، محمد حسین. بررسی گذران اوقات فراغت دانش آموزان نوجوان شهر سنندج (مناطق مرکزی و حاشیه نشین. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، 1380.
- شعاعی، فرانک. «بررسی ارتباط چگونگی گذراندن اوقات فراغت تابستانی و میزان علاقه مندی نوجوانان دختر با مشخصات فردی آنها در دبیرستانهای دختران منطقه 11 شهر تهران در سال 1377». پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی، 1377.
- شکوری، علی (1385). تمایز پذیری و هویت اجتماعی مبتنی بر مصرف: مطالعه موردی جوانان شهر تهران. نشریه الکترونیکی *Global Media Journal*، شماره دوم، پاییز 85.
- فتحی، شهپر. (1380) اهمیت برنامه ریزی اوقات فراغت برای دانش آموزان عقب مانده ذهنی در کنار دانش آموزان عادی؛ همایش حقوق کودکان و دانش آموزان استثنائی.
- قائم پناه، یعقوب (1379). مجموعه اوقات فراغت و تفریحات سالم شهرستان ابهر. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده معماری و شهرسازی. فریدون. (1375). نحوه گذراندن اوقات فراغت دانشجویان دانشگاههای کشور با تاکید بر فعالیت های ورزشی. پایان نامه دکترا. دانشگاه تهران.
- Aguiar , measuring trends in leisure: the allocation of time over five decades: 2006: Federal Reserve bank of boston
- Cross, Gary S. (2004). Encyclopedia of recreation and leisure in America. The Scribner American civilization series. Farmington Hills, MI: Charles Scribner's Sons.

- Farb, Peter.(1968) Man's Rise to Civilization As Shown by the Indians of North America from Primeval Times to the Coming of the Industrial State, E.P. Dutton & Co., Inc. New York.
- Ferber M.Irbyt, Pittman k. (2001). youth Action: youth contributing to communities , communities supporting Youth. Community and Youth Development series, vol.6
- Gatenby married only at weekends? Astudey of amount of time spent together by spouses. reg gatenby, national statistics
- Goodin, u Robert E.; Rice, James Mahmud; Bittman, Michael; & Saunders, Peter. (2005). "The time- c pressure illusion: Discretionary time vs. free time". Social Indicators Research k 73 (1).
- happiness and time allocation 2007., Manel Baucells: Rakesh k. sarin.
- Jenkins, John M., ad J. J. J. Pigram.(2003). Encyclopedia of leisure and outdoor recreation. London: Routledge.
- Krantz-kenty; Rachel, Stewart, Jay. (2007). How do older Americans spend their time? Monthly labor review.
- Larson, R. and others. Changes in Adolescents interpersonal experiences : are they being prepared for adult relationships in the twenty first century ?" journal of research on Adolescence, vol. 12, no.1
- Larsen, R. rethinking leisure time, world youth report,2003
- Stewart, Jay. How do older Americans spend their time?. Monthly labor review ,may 2007
- tolman & pittman,(2001).time to make a difference? : youth acts community impacts: stories of youth engagement with real results.
- Youth and Leisure;Carles Feixa;Universitat de Lleida and CIIMU.